SOTILASKOTI

Helsinki – Santahamina sotilaskotiyhdistys ry

SISARPOSTI 2/2017

Koko kansan lippujuhla

Puolustusvoimien lippujuhla antoi Helsingin kesälle juhlavan alun. Tasavallan presidentti Sauli Niinistö vastaanotti paraatijoukot Musiikkitalon edustalla. Sotilaskotisisarten lippua kantoi Marketta Kinnunen Santahaminasta. Kymmenet tuhannet ihmiset seurasivat päivän ohjelmaa Senaatintorilla ja Kansalaistorilla sekä lentonäytöstä Kaivopuistossa ja alusesittelyä Eteläsatamassa. Alikersantti Janina Holmqvist Parolasta ohjasi yleisöä Senaatintorilla. **Sivut 3-6**

Leipomossa riivataan ja prässätään
sivu 6

Varusmiehet antoivat kehuja soden mimmeille
sivu 12

Sisar voi päästä varusmiehen kummiksi
sivu 13

PUHEENJOHTAJAN KYNÄSTÄ

Yhteisöllisyys on arvo

Sisartoiminta on ollut hyvin näkyvää viimeaikaisissa isoissa tapahtumissa. Oulunkylän Kuntoutussairaalan aina yhtä sykähdyttävä rosvopaistitapahtuma 2.6. ja Puolustusvoimien lippujuhlan päivän valtakunnallinen paraati Helsingissä olivat upeita tilaisuuksia.
Kun edellisiin vielä lisätään Puolustusvoimien elokuiset Nuku Rauhassa -tapahtuma Helsingissä ja Sotilaskotiliiton ja Maanpuolustusnaisten liiton SoMa 2017 -harjoitus Santahaminassa, on vapaaehtoistyölle paljon kysyntää ja tehtävää.

Sotilaskotiliiton osasto marssi ryhdikkäästi paraatissa. Olen ylpeä siitä, että Santahaminan sisaret olivat joukolla mukana, hienoa.
Viisi vuotta sitten Lippujuhlan päivän paraati oli Helsingissä. Olin silloin marssimassa. Sen kokeneena olen suositellut lämpimästi tämän muiston hankinnassa sisaria, jotka tuon fyysisen rasituksen jaksavat ja haluavat kokea.

Tänä vuonna nautin kaikesta näkemästäni ja siitä, että sain olla yleisön joukossa kertomassa sotilaskotitoiminnasta niin Senaatintorilla kuin Kansalaistorilla. Molemmissa paikoissa iso joukko sisaria piti yleisölle kahvilaa.
Santahaminassa samaan aikaan sisaret leipoivat munkkeja ja keittivät kahvia; Puolustusvoimien kuljetus hoiti tarjottavat tuoreena perille. Kuukausia kestänyt valmistelu sai upean päätöksen kesäkuun ensimmäisenä viikonloppuna. Puolustusvoimien Nuku rauhassa -tapahtuma Helsingissä elokuussa on meille ainutlaatuinen ja mieluisa. Sekin on iso kahvilatapahtuma.

Tämä vilkas kausi tulevine tapahtumineen niin Santahaminassa kuin muuallakin Helsingissä nostivat mieleeni järjestömme arvojen merkityksen toimintaa ohjaavina tekijöinä. Haluan jakaa ajatukseni kanssanne ja nostaa sotilaskotijärjestön arvoista esille yhteisöllisyyden.

Jaksaminen järjestötyössä on tärkeää. Se ilmenee hakeutumisessa toinen toistemme lähelle tekemään yhdessä ja oppimaan toinen toisiltamme.
Avoimin mielin oppien nujerramme itsekkyyttä ja tarpeetonta keskinäistä kilpailua. Klikkiytyminen ja kuppikuntaisuus vähenevät, kun nostamme kepin nokkaan perustavoitteemme: varusmiesten ja reserviläisten vapaa-ajan tukemisen palvelus-aikana. Yhteisöllisyys on merkittävä arvo toimintamme mielekkyydelle ja kannattavuudelle.

Toivotan teille kaikille unohtumattomia hetkiä yhteistoiminnan parissa.
Nautitaan sisartoiminnasta ja kaikista sen tuomista tapahtumista.

Hyvää ja rentouttavaa kesää!

Sirpa Luostarinen

Sotilaskotisisarten marssijoukossa oli sisaria Santahaminan, Dragsvikin, Tuusulan ja Lahden yhdistyksistä.

Yhdessäolon henki täytti Senaatintorin

Jo ennen paraatijoukkojen katselmusta tunnelma oli korkealla Senaatintorilla lippujuhlan päivänä. Ympäröivien arvorakennusten portaille kerääntyi auringosta nauttivaa väkeä. Kaivopuiston lentonäytöksen koneet näkyivät ja jylisivät katseluetäisyydellä.
Kaartin soittokunnan ensitahdit viestivät, että pian saapuisivat joukot. Tori täyttyi maa-, meri- ja ilmavoimien, rajavartiolaitoksen ja maapuolustusjärjestöjen marssijoista ja lipuista.
Johtajat ilmoittivat joukkonsa paraatin komentajalle, maavoimien esikuntapäällikkö, kenraalimajuri **Petri Hulkolle**.
Sotilaskotisisaria johti Sotilaskotiliiton puheenjohtaja **Kirsi Patrikainen**. Lippua kantoi **Marketta Kinnunen** Santahaminan yhdistyksestä.
Tasavallan presidentti Sauli Niinistö tarkasti joukot.
Puheessaan hän korosti puolustusvoimien merkitystä paitsi turvallisuuden takeena myös yhteisöllisyyden lisääjänä. Hän sanoi myös, että vahvat puolustusvoimat on turva meille, pelote viholliselle ja houkutus ystävillemme yhteistyöhön.
Presidentti huudatti vielä joukoilla kolminkertaisen eläköönhuudon isänmaalle. Kenttäpiispa **Pekka Särkiö** piti ytimekkään kenttähartauden, jonka päälle laulettiin virsi 577, *Sun kätes Herra voimakkaan.* Sitten joukot siirtyivät Aleksanterinkadulle odottamaan ohimarssin alkamista.
Tasavallan presidentti otti joukot vastaan Musiikkitalon kohdalla. Marssijoukkoihin oli tuolloin liittynyt myös moottoroitu osasto.

Presidentti Sauli Niinistö tarkasti joukot seurassaan puolustusvoimien komentaja, kenraali Jarmo Lindberg.

Lentonäytös sai yleisön huokailemaan ihastuksesta Suurkirkon portailla.

Kansalaistori oli juhlapäivän viihdekeskus

Espoolainen Merja Rintala (os. Linnola) oli tullut paraatia katsomaan mökiltä Juvalta. Siihen oli kaksi hyvää syytä: hän on lapsena asunut Santahaminassa, ja naapurin poika marssi nyt Rajavartiolaitoksen kadettien joukossa.
Rintala nautti munkkikahveja Senaatintorilla ennen katselmuksen alkamista. Hän odotti innoissaan, mitä tulisi näkemään ja tuntemaan.
”Tällaiset tilaisuudet ovat aina hyvin mieltä kohottavia.”
Sotilaspoliisit, alikersantti **Janina Holmqvist** ja jääkäri **Markus Koski** olivat saaneet komennuksen Parolasta ohjaamaan yleisöä Senaatintorilla.
Janina Holmqvistilla oli paraatipäivänä enää 11 päivää kotiutukseen. Hän oli iloinen siitä, että komennus sattui vielä hänen palvelusaikaansa.
”Täällä pääsi kunnon hommiin. On kiinnostavaa nähdä miten poliisi ja sotilaspoliisi toimivat yhdessä.”
Santahaminassa aliupseerikoulua käyvä korpraali **Niko Vitkainen** piti paraatikomennusta suurena onnenpotkuna.
”Tämä on järkyttävän hieno tapahtuma. Armeija sattui hyvään saumaan.” Vitikaisen haave on poliisikoulu, kunhan palvelus loppuu jouluksi.
Rajavartiolaitoksen toimintaa esitteli Kansalaistorilla rajakoulun peruskurssia käyvä **Tiina Kyllönen.** Hän tapasi torilla serkkunsa **Saara Heikkisen**, jolle kertoi koulun jälkeen menevänsä töihin Tohmajärven rajavartioasemalle.
Suomenlahden merivartioston suursnautseri **Väijy** oli rajajoukkojen esittelypisteen vetonaula.
Paraatissa rajan joukot olivat komeaa katseltavaa mustine haalareineen ja suikka päässä.
Kansalaistorilla tapahtumia seurasivat **Eva Ingervo** ja **Ali Toivola** Nuuska-koirineen. He pitivät päivän ohjelmaa hyvin ideoituna.
Eva Ingervo arveli, että tapahtuma lisää maanpuolustushenkeä ja kiinnostusta armeijaan.
Ali Toivolan mielestä sana maanpuolustushenki on vanhanaikainen. ”Armeija on hyvä kouluttaja, mutta maanpuolustushenki merkitsee eri asioita eri ihmisille. Maanpuolustusasenne kuvaa paremmin nykyaikaa.”

Leena Kosonen, Seija Suurhasko ja Sirkka Roponen rentoutuivat marssin jälkeen Kansalaistorilla.

Sirpa Nieminen auttoi sisaria kahviteltalla. Tiesulut hidastivat munkkikuljetuksia Santahaminasta, mutta kaikki 3600 tuoretta munkkia myytiin

Eva Ingervo ja Ali Toivola toivoisivat samanlaisia tapahtumia Helsinkiin joka vuosi.

Merja Rintalan mielestä paraatit herättävät voimakkaita tunteita.

Museolla munkkikahvit Marskin kunniaksi

Mannerheim-museolla kävijät saivat mukavan museokierroksen päätteeksi nauttia ilmaiset soden munkkikahvit. Muutamana vuonna kahvituksen hoitaneille Marjut Virtaselle ja Marja-Liisa Nikalle on tullut tutuksi vakioasiakkaita: suurlähetystöjen henkilökuntaa, lähistöllä asuvia pistäytyjiä, mutta myös pidemmän matkan takaa tulleita.

Museon oppaat ovat historian tuntijoita ja kielitaitoisia – lyhyellä varoituksella paikalle saadaan myös harvinaisempien kielten taitajia. Opastukset ovat asiantuntevia ja vierailijoiden kysymyksiin löytyy aina vastaus. Uutena ryhmänä museossa kävijöissä on pidemmänkin matkan takaa varta vasten museoon tulijat. Matkakohteita netissä arvioiva Trip Advisors on rankannut museon Helsingin parhaimpiin ja mielenkiintoisimpiin kuuluvaksi. Tänä sunnuntainakin muutama turisti kertoi tulleensa paikalle juuri hyvien arvostelujen vuoksi.

Marjut Virtanen (vas) ja Marja-Liisa Nikka

Museon opas Markus Nordström (vas.), museomestari Seppo Harttimo, oppaat Alex Kransman, Martin Petterson, Wilhelm Brunner ja Ville Vuorensola.

Marssi on kestävyyslaji

Paraatissa marssiminen vaatii kuntoa; muodostelmassa ja tahdissa pysyminen tekniikkaa. Sotilaskotisisaret harjoittelivat lippujuhlan marssia kolme kertaa. Paraatia edeltävänä päivänä lauantaina Santahaminassa harjoittelivat kaikki marssijoukot. Koska saarella myös yöpyi muualta tulleita sotilaita, sotilaskodissa oli hurja meno jo perjantaina, ja lauantaina koti oli auki aamusta iltaan. Kanakorit tekivät kauppansa, eivätkä sisaret ja henkilökunta säästelleet askeliaan.
Naisten omissa harjoituksissa Kaartin jääkäri-rykmentin liikunnanohjaaja, fysioterapeutti **Mari Riekkinen** opasti, miten marssiin varaudutaan. ”Kannattaa juoda hyvin edellisenä iltana, mutta ei tankata. Jalkineiden pitää olla käytössä muok-kautuneet. Varpaankynnet kannattaa leikata.” Mari Riekkinen näytti, miten paikallaan voi ylläpitää verenkiertoa huomaamattomasti. ”Painoa voi siirrellä pienesti varpailta kannoille ja takaisin tai sivusuunnassa. Sormiakin voi liikutella pienieleisesti. Keskivartalon hyvä tuki ei kipeytä selkää.”

Kersantti Ville Salmela ja kaartinjääkäri **Linus Eerola** opettivat naisia marssimaan. Kuivaharjoitteluna käytiin läpi perusasioita. Kun vasen jalka astuu, oikea käsi ojentuu vasempaan vartalon eteen noin 90 asteen kulmassa. Kädet ovat nyrkissä.
Ohimarssissa paraatin vastaanottajaa katsotaan jo etäältä ja kohdalla suoraan silmiin. Sen jälkeen katse oikenee 45 asteen kulmaan ja komennon jälkeen suoraan. Lipunkantaja katsoo koko ajan eteenpäin.
Marssiharjoitusta sotilaskodin alapihalla tahdittivat rummuilla kaartinjääkärit **Fredrik Hagström** ja **Jeremias Koukkunen**. **Marssin jälkeen** harjoiteltiin vielä muutamia komentoja. Komennolla *lakki päästä* jalat siirretään yhteen, mutta ei tehdä muuta, kun ei ole lakkia. Komennolla *rukoilkaamme*, jalat viedään yhteen ja katsotaan kaksi metriä eteenpäin maahan kädet sivuilla. Päätä ei paineta alas eikä vartaloa kallisteta. Aamenen jälkeen otetaan lepoasento eli vasen jalka siirretään eroon oikeasta. Asennossa seistessä jalat ovat kantapäistä yhdessä ja jalkaterät erossa toisistaan noin kahden nyrkin leveydeltä.

Taina Suuronen on juuri prässännyt 30 munkkia

.”Multitaskingia” leipomossa

Santahaminan leipomossa työt alkavat aamuvarhaisella: toinen leipureistamme aloittaa työt klo 6.00 ja toinen klo 6.30. Taina Suuronen tulee Jakomäestä, ja ennen työpaikalle kiiruhtamista hän käyttää koiran ulkona. Lapsi jää valmistautumaan kouluun lähtöön. Meri Lento-Hukkinen lähtee työpaikalle Itä-Pasilasta.

Ensimmäisiä tehtäviä leipomossa on laittaa uuni päälle. Sen lämpeneminen kestää 20 minuuttia. Munkit ja pullat otetaan jääkaapista nostatuskaappiin. Vaihto-lämpökaapissa olleita bersuja eli Berliinin munkkeja voi alkaa paistaa jo klo 6.30.

Sämpylätaikina tehdään suoraleivontana, kone pyörii 15 minuuttia, jonka jälkeen taikina paloitellaan ja laitetaan lepäämään 10 minuutiksi. Sitten se kaulataan ja pitkäriivataan käsin. Kone pyörittää taikinan palloiksi, mutta pitkulaisiksi sämpylät muotoillaan käsin. Sämpylät nousevat nostatuskaapissa 1,5 tuntia. Valmiiden sämpylöiden pitää olla paistetut klo kahdeksaan mennessä, jolloin niitä kiidätetään auditoriotalon ja kadettikoulun sotilaskoteihin.

2,3 kilon taikina levitetään prässialustalle. Kone muotoilee siitä 30 munkkiaihiota.

Leipomon työ on multitaskingia parhaimmillaan: samanaikaisesti sämpylöiden teon kanssa nostatetaan ja paistetaan munkit ja pullat. Sotilaskodissa tuoreita munkkeja saa heti kodin avattua ovensa klo 8.30. **Aamukahville** leipomon tehokaksikko pääsee vasta klo 8 – 8.30, jonka jälkeen aloitetaan valmistelut seuraavaa päivää varten. Normaali määrä on 360 munkkia/päivä, joka tarkoittaa 23,7 kilon painoista taikinaa. Valmiita munkkiaihioita laitetaan myös pakkaseen. Sillä aikaa, kun riivatut munkkitaikinaprässit lepäävät, leipurit soittavat tilaukset ja toinen aloittaa taikinoiden teot seuraavaa päivää varten.

Meri Lento-Hukkinen pyöräyttää korvapuusteja pakkaseen.

Suuriin tapahtumiin tuhansia munkkeja

Korvapuusteja ja voisilmäpullia tehdään tarpeen mukaan pakkaseen.

Leipomossa tehdään kaikki tarjolla olevat tuotteet itse lukuun ottamatta ruisleipää ja gluteenittomia tuotteita.
Gluteenittomien leipomotuotteiden valmistamisessa on tarkat säännöt: leipomossa ei saa olla jauhopölyä, eikä tuotteita saa paistaa samalla uunilla kuin muita, jollei uunia ole perusteellisesti puhdistettu. Gluteenittomat tulevat valmiina pakasteina.
Sesonkituotteita ovat joulutortut, Runebergin tortut, laskiaispullat, rahkapullat pääsiäisenä, ja vapuksi paistetaan rinkelimunkkeja.
Leipomosta tilataan kakkuja, joiden tekeminen on hauskaa paitsi ei tietenkään kiireisenä aikana.
Leipurit saavat myös käyttää mielikuvitustaan ja ideoida tuotteita: esimerkiksi keittiöstä ylijääneistä proteiinirahkoista tehtiin rahkapullia, ja –munkkeja ja juustopiirakka rahkasta. Kaikki yli jäävä käytetään, eikä kukaan kiellä kokeilemasta, mikä onkin hauskaa ja antoisaa.

Leipomisen lisäksi työhön kuuluu tietenkin siivous, tiskaus, tukkukuormien purku, tilaukset, on tarkkailtava koneiden yleiskuntoa, ja esimerkiksi isot oranssit pullalaatikot pestään leipomossa itse käsin. Jos aikaa jää, leipomon tytöt auttavat yläkerrassa keittiössä.

Vapaa-ajalla Meri soittaa kitaraa, tapaa kavereita ja viettää aikaa poikaystävän kanssa. Matkustelu kiinnostaisi, mutta aika ei tahdo riittää – tosin hän viime lomalla kävi Espanjassa. Taina ulkoilee koiran kanssa, neuloo sukkia ja lapasia ja seuraava suurempi työ on villapaita koiralle. Hän katsoo mielellään tv-sarjoja ja tällä hetkellä Areenasta tulevat Kotikadun jaksot ovat suosikkeja. Leipomista ei kumpikaan sano kotona harrastavansa – työt eivät tule mukana kotiin!

Tainalla tulee kesällä 17 vuotta täyteen Santahaminassa, Meri on ollut talossa kaksi vuotta. Kumpikin on käynyt leipuri-kondiittorikoulutuksen. Taina osallistui kouluaikoina muutamaan kilpailuun, joissa oppi panostamaan siihen, että tuotteet ovat samankokoisia ja -laatuisia.

Kesän suuret tapahtumat kuten lippujuhla ja sen paraatiharjoitukset, rosvopaisti Oulunkylässä ja Nuku rauhassa Kansalaistorilla vaativat monen viikon panostusta. Kansalaistorille elokuussa tarvitaan peräti 8 000 munkkia, josta urakasta selviäminen vaatii suunnittelua ja mietintää.

Normiviikolla kuluu n. 200 kg vehnäjauhoja. Sämpylät tehdään seoksesta, jossa on puolet vehnäjauhoja ja puolet jyväseosta, ja sitä käytetään n. 7kg/päivä.
Marja-Liisa Nikka

Riivaus on taikinan muovausta pyöreäksi, sileäpintaiseksi palloksi. Useimmiten leipuri käsittelee kahta taikinapalaa kerrallaan ja työstää pyöritellen ja vaivaten palat yhtäaikaisesti siistiin muotoon. Yle Areenassa voi katsoa sodemunkkien historiasta kertovan jutun, jossa myös Taina Suuronen ja Teemu Kivekäs riivaavat munkkeja.

Pirkko Kinnunen sai Sotilaskotiliiton arvokkaan Ritarimaljan

”Ilman aatetta ei jaksaisi vain kaataa kahvia”

Jo nuorena Pirkko Kinnunen tiesi, mitä hän tekee isona. Hänestä tulisi rakennusinsinööri kuten isänsä, ja hän harrastaisi sotilaskotia. Lukion jälkeen oli selvää, että hän pyrkii insinööriksi, ja sotilaskoti tuli elämään pian valmistumisen jälkeen.
Keväällä Pirkko sai Sotilaskotiliiton Ritarimaljan kiitokseksi vuosikymmenien sotilaskotityöstä. Ritarimaljan lahjoittivat Sotilaskotiliitolle 1989 Mannerheim-ristin ritarit. Vuodesta 1990 se on annettu vuodeksi kerrallaan sotilaskotiansioista yksittäisille jäsenille, yhdistyksille tai työryhmille. Maljan kylkeen on kaiverrettu saajien nimet.

Itselleen Pirkko ei ole taloa rakentanut, sillä hän asuu Helsingissä mieluiten kerrostalossa. Työvuosina erilaisia taloja tuli rakennettua sitäkin enemmän, ensin rakennushallituksen ja sittemmin Elisan palveluksessa.
Sotilaskotityössä Pirkko Kinnunen on ollut vuodesta 1974 lähtien, ensin HNMKY:n ja sitten Santahaminan yhdistyksen jäsenenä. Kun hän tuli ensi kertoja sotilaskotiin töihin, nykyisen kuljetuskomppanian tienoilla sijainneessa ns. Punaisessa sotkussa hän ihmetteli ääneen, että tiskivesi oli haaleaa ja se piti kuumentaa hellalla. Vanhempien sisarten katseista hän päätteli, että huomautus oli asiaton. Mutta jotain tapahtui: sotilaskotiin hankittiin pian boileri.
Pirkko on ollut monessa läänin luottamustehtävässä. Hän oli myös vuosia lääninsihteeri ja puheenjohtaja, kolme vuotta Santahaminan yhdistyksen ja 10 vuotta Sotilaskotiperinneyhdistyksen puheenjohtaja ja on yhdistyksen kunniajäsen.
Hän oli myös vuosia liikkuvan sotilaskodin vetäjä. Siitä hänellä on paljon muistoja. Toiminta oli vilkastaja ja leirejä oli paljon.
Pirkko muistelee, että yhdessä harjoituksessa oli Helsingin, HNMKY:n, Hämeenlinnan, Dragsvikin ja Lahden sotilaskodeista yhteensä yhdeksän autoa.
”Kerran harjoituksissa jäimme autolla keskelle sotaa. Saimme kiertää valtavan alueen päästäksemme majapaikkaan, jossa meitä oli jo odotettu.”
”Kerran varusmiesjoukko oli palaamassa maastosta, kun me olimme jo lähdössä. Viime tipassa miehet

Ritarimalja on iso ja painava.

ehtivät tupakkaostoksille. Joukkoa johtanut kadetti oli erityisen onnellinen, sillä hän oli pojille luvannut varmasti, että sotilaskotiauto odottaa.”
Vuosituhannen vaihteessa varuskunnan toiminta oli muuttunut Helsingissä. Pirkko Kinnunen läänintoimikunnan puheenjohtajana junaili Helsinkiin vain yhtä yhdistystä, mutta se ei toteutunut. Lopulta vain Santahaminan yhdistys ja HNMKY yhdistyivät, ja Helsingin yhdistys jäi itsenäiseksi. Santahaminaan perustettiin silloin uusi, nykyisen yhdistyksemme edeltäjä.
Pirkko iloitsee siitä, että sotilaskotityöhön on tullut nuoria, jotka tuovat uusia tuulia ja tapoja.
”Vanhojakaan siskoja ei saa väheksyä, sillä he tuovat toimintaan jatkuvuutta ja aatteellista syvyyttä. Ilman sitä ei kukaan pitkään jaksa innostua pelkästä kahvitarjoilusta. Tekeminen on mielekästä, kun sen tekee hyvän tarkoituksen vuoksi.”
Pirkko Kinnusella todettiin viime vuonna hydrokefalia, joka vaikeutti liikkumista ja osallistumista. Nyt hän toipuu hyvää vauhtia leikkauksesta ja palaa syksyllä tutulle paikalle kirjastosisareksi.
Marja-Riika Saaristo

Sitruunapuuta katselisi mielikseen, vaikka autiolla saarella, mutta jotain ruokaisampaakin olisi hyvä olla mukana.

makumuistoja

Italiasta

Sitruuna on maailman ihanin hedelmä! Se saa poskipäät kiristymään pelkästä ajatuksesta, mutta sitä on pakko rakastaa. Italiassa olen tutustunut ligurialaiseen, pelkistettyyn tapaan nauttia sitruunaa. Pesty hedelmä viipaloidaan, päälle sirotellaan (runsaasti) sokeria, ja viipaleet pakastetaan vadilla tai folion päällä. Pakastimesta otetaan viipale kerrallaan juoman tai jälkiruuan raikasteeksi tai sellaisenaan imeskeltäväksi.
Sitruunaa tai sitruunan kuorta voi lisätä lähes mihin ruokaan tahansa, risottoon, pastaan, munakkaaseen, kaloista ja leivonnaisista puhumattakaan. Suosikkipastani *salvia&burro* tehdään niin, että keitetyn pastan päälle sulatetaan voita, ja se maustetaan tuoreella tai kuivalla salvialla. Päälle raastetaan sitruunankuorta ja parmesaania. Tätä pastaa saa aina ravintola Aexandrassa Ospedaletissa. Siellä saa myös artisokkasalaattia, jossa raakojen artisokan suomulehtien päälle on puristettu sitruunaa.
Bonuksena bolognalaisen alkuperäiskokin spagetinkastike: Paistetun jauhelihan ja 4-6 sipulin sekaan lisätään punaviiniä (2-3 dl/500 g lihaa), 8 kaltattua tomaattia ja 0,5 l vettä. Maustetaan suolalla ja pippurilla ja annetaan kiehua kaksi tuntia. Jos on kiire, ei kaltata tomaatteja!
Marja-Riika Saaristo

Viime vuosi oli tapahtumia täynnä

Yhdistyksemme kevätkokouksessa käsiteltiin viime vuoden tilinpäätös ja luettiin siihen liittyvä toimintakertomus. Seuraavassa muutamia poimintoja viime vuoden toiminnasta.

- Yhdistyksessä oli 239 jäsentä.
- Sisaret tekivät yhteensä noin 7 100 tuntia vapaaehtoistyötä.
- Kirjasto oli auki n. 400 tuntia.
- Hallitus kokoontui 10 kertaa.
- Santahaminassa järjestettiin vuorovaikutuskurssi, hygieniapassikoulutus ja uusien sisarten koulutus.
- Varusmiehille pidettiin 12 tuloinfoa ja viisi tapahtumaa.
- Palkattua henkilökuntaa oli 16.
- Kolmen sotilaskotipisteen yhteinen myynti oli lähes 10 prosenttia parempi kuin 2015.
- Santahaminan ulkopuolisia tapahtumia oli useita ja Oulunkylän veteraanien rosvopaistipäivä hoidettiin lentoemäntien kanssa.
- Sisarilloissa olivat vieraina Kenraali **Gustav Hägglund** ja Jääkäriliikkeestä luennoinut **Liisa Viranko.**

Sisaret innostuivat kyselemään oppaalta kaikenlaista, sillä melkein kaikki oli uutta ja outoa.

Ylen studiot yllättivät pienuudellaan

Seniorisiskot järjestivät vierailun Yleisradion tiloihin Pasilaan huhtikuun lopulla. Opas ja vieraat olivat niin innokkaita, että vierailuaika venähti reilusti yli sovitun. Ihmettelemistä riitti. Oppaamme on päätoimeltaan tuotantosihteeri ja istuu yleensä ohjaajan vieressä. Hän tietää ohjelman aikana, mitä tulee seuraavaksi Isossa studiossa katselimme mm. Uutisvuodon lavasteita. Kävimme myös pienemmissä studioissa ja kyllä ne olivatkin pieniä! Televisiosta katsottuna kaikki näyttää paljon suuremmalta. Puvustamo ja lavastamo olivat mielenkiintoisia paikkoja. Puvustamossa näimme mm. Eurovision laulukilpailuun valmistetun *Nora Johnin* **Leena Tirrosen** mustan esiintymispuvun. Se odotti Kiovaan lähtöä.

Puvustamossa oli salikaupalla vaatteita eri vuosikymmeniltä, kaikki hyvässä järjestyksessä nimikoituina ja lajiteltuina. Ruokalaa pitää **Sami Garam** ja siellä näimme **Esko Roineen**. **Anna-Liisa Tilus** moikkasi meitä tuttavallisesti käytävällä.

Puvustamo on ehtymätön.

Radion kuunnelmahuoneessa oli pehmustetut seinät ja äänitehosteita varten kaistale puulattiaa, hiekkatietä ja asfalttia.
Tapasimme radion puolella kuuluttaja **Jari Aulan**, joka on ollut talossa jo 30 vuotta. Hän on iso mies, jolla on pehmeä ja lämmin ääni. Keskustelimmekin hänen kanssaan siitä, ettei äänen perusteella voi päätellä ihmisen ulkomuotoa.
Marjut Virtanen

Sirkka Pouru (vas.) ja Marjut Virtanen auttoivat leipomossa tehtyjen pizzojen paistamisessa.

Varusmiehet tyytyväisiä sotilaskodin palveluihin

Hyvää duunii mimmit!

Helmikuisen kyselyn perusteella Santahaminan varusmiehet ovat pääosin tyytyväisiä sotilaskodin palveluihin. Reilu enemmistö oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että henkilökunta on mukavaa, tilat viihtyisät, sotilaskodissa voi rentoutua ja sotilaskoti edistää varusmiehen hyvinvointia. Vapaamuotoisissa vastauksissa ”soden mimmit” saivat persoonallisiakin kehuja!

Kriittisempiä arvioita varusmiehet esittivät ruuan terveellisyydestä, valikoiman riittävyydestä ja varusmiesten mahdollisuuksista vaikuttaa sotilaskodin toimintaan ja valikoimaan.

Kun varusmiehiltä kysyttiin, miten kehittäisitte soden palveluita tai tuotevalikoimaa, eniten toivottiin lisää grilliruokia ja terveellisempiä ruokia. Kannatusta saivat myös pizza ja perunamuusi. Moni joisi mieluummin Coca-Colaa kuin Pepsiä.

Tuoreita hedelmiä toivoi useampi varusmies. Yksi toivoi aseenpuhdistussettiä myyntiin ja toinen löhöilytuoleja. Kommenteista toki löytyi myös: kaikki hyvin!

Sotilaskotiin ei kaivata kovinkaan paljon lisää tapahtumia. Musiikin harrastusta ja kuuntelua kaivattiin muutamassa vastauksessa, mutta myös vapaa, rento oleilu on arvossaan.

Käyntitiheyttä kysyttäessä 214 vastaajasta 120 kertoi käyvänsä sodessa 1-3 kertaa kahden viikon aikana, 75 lähes päivittäin. Vain pari ei käy sotilaskodissa juuri koskaan.

Yleensä sotilaskotiin tullaan 1-2 kaverin tai isomman ryhmän kanssa. Yksin kertoi tulevansa vain kymmenkunta varusmiestä 214 vastaajasta.

Sotilaskodin aukioloaikoja pidettiin sopivina, joskin grillin toivottiin olevan auki nykyistä pidempään.

Enemmistö vastaajista antoi kiitosta sotilaskodin maastopalveluille; niitä toki kaivattiin lisääkin. Noin neljäsosa vastaajista ei ollut vielä ollut maastossa.

Kyselyn teki kansainvälisen nuorisojärjestön YMCA:n eli Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen Suomen osasto.

Ilmatorjuntamuseolla kiinnostavia tarinoita

Santahaminan siskot retkellä Hyrylässä

Ilmatorjuntamuseon perustaminen alkoi 1957, kun Santahaminaan alettiin koota vanhaa limatorjuntakalustoa. Museo siirrettiin Hyrylään entiselle varuskunta-alueelle. Yleisölle se avattiin ensi kerran 4.6.1969.
Museon on arveltu olevan koko maailman monipuolisin ilmatorjuntamuseo, koska talvisodan aikana Suomen armeijassa käytettiin kaikenlaista kalustoa mistä sitä vain saatiin ostetuksi. Suomi oli mm. ensimmäinen maa, joka otti käyttöönsä ilmatorjuntapanssarivaunun.
Nähtävillä on myös ilmatorjunnan vuonna 1941 alas ampuman MiG 3 hävittäjän jäänteet. Ihmettelimme hävittäjän pienuutta ja ulkokuoren materiaalia, joka näytti pahvilta. Se on kuitenkin tehty vanerista, ja hävittäjä edusti aikansa huipputeknologiaa. Myös muut näyttelyn esineet ovat nykyajan teknologiaan tottuneille hyvin yksikertaisia ja kömpelöitä. Silti niiden avulla onnistuttiin saamaan helmikuussa 1944 torjuntavoitto Neuvostoliiton massiivisissa Helsingin pommituksissa.

Tarinoita kuunneltiin kiinnostuneina.

Oppaamme, museoamanuenssi, FL Liisa Koskelainen esittelee Aira-Cobra -hävittäjää.

Oppaamme kertoi, miten sotilaspojat, Norssin lukiolaiset, kantoivat ilmatorjunta-ammuksia Helsingin puolustuksen tykeille. Ammukset olivat painavia, ja niitä täytyi kantaa tietyssä asennossa liukkailla Kaivopuiston kallioilla; kaatua ei saanut, sillä silloin ammus olisi saattanut räjähtää.
Pojat tunsivat epäonnistuneensa tehtävässään, kun he näkivät kaupungissa roihuavat tulipalot. Aamulla koululle palatessaan he totesivat myös sen vaurioituneen. Rehtori – ankara mies – oli siivoamassa jälkiä, ja pojat kertoivat hänelle, että tunsivat syyllisyyttä: eivätkö he olleet jaksaneet kantaa tarpeeksi ammuksia tuhon torjumiseksi. Rehtori kuitenkin vakuutti poikien toimineen urhoollisesti, ja että koulun saamat vauriot ovat vain materiaa – pääasia, että pojat selvisivät hengissä! Itse asiassa vain viisi prosenttia vihollisen pommeista osui kaupunkiin, loput onnistuttiin torjumaan, ja ne putosivat mereen. Sodan loppuvaiheissa myös lottia värvättiin ilmatorjuntaan, koska miehiä tarvittiin rintamalle. Valonheitinpatteri ei kuitenkaan joutunut taistelutehtäviin.

Museo on hyvä retkikohde ja myös pihapiiri tarjoaa nähtävää.
Marja-Liisa Nikka

HENGELLINEN JAOSTO ESITTÄYTYY

Sisar voi päästä varusmiehen kummiksi

Santahaminaan tulee neljä kertaa vuodessa miehiä ja naisia aloittamaan asepalvelustaan. Heille järjestetään heti ensimmäisen viikon päätteeksi tulokirkko, kesäisin saaren rannassa, talvella varuskuntaruokalassa. Hengellisen jaoston sisaret jakavat alokkaille sotilaan virsikirjan ja ovat tilaisuudessa mukana. Samassa tilaisuudessa Gideonit jakavat Uuden Testamentin.

Rippikoulun käymättömille varusmiehille tarjotaan mahdollisuus rippikouluun, joka päättyy kirkossa konfirmaatioon. Lähes joka kerta varusmiehiä myös kastetaan ennen konfirmoimista. Onpa joku sisar saanut kunnian olla siinä tilaisuudessa kastettavan kummina. Yhdistyksen lahjana annamme konfirmoiduille hopearistin ketjuineen. Nykyään rippikoulut järjestetään Hollolassa Siikaniemen leirikeskuksessa, jossa on hyvin kaunis kirkko.

Huhtikuussa vietimme Roihuvuoren seurakunnan kanssa yhteistä kirkkopyhää Laajasalon kirkossa. **Terhi Tolla** ja **Maija-Liisa Seppä** lukivat messussa tekstit, **Benita Puuvuori** ja **Silja Niinivirta** avustivat kolehdin kannossa, **Maija-Liisa Seppä** ja **Mirja Laukkarinen** ehtoollisen jaossa. Kirkkosalin ovella **Ulla Kuusela** ja **Lena Ruha** jakoivat tulijoille virsikirjat. Kirkkokahvit tarjottiin samana aamuna paistettujen munkkien kera. Puheenjohtaja **Sirpa Luostarinen** kertoi kirkkoväelle sotilaskotiyhdistyksen toiminnasta. Tilaisuus oli onnistunut ja voimme toivoa, että tästä muodostuu perinne ja jopa niin, että sotilaspastorimme saarnaisi messussa. Sisarten nimikkovirsi on virsi 125 ja Sotilaspoika on sisarten nimikkomarssi.

- Gideonit on kansainvälinen miesten järjestö, joka työskentelee kristillisten kirkkojen kanssa ja jakaa raamattuja hotellihuoneisiin ja Uusia testamentteja sairaaloihin ja kouluihin.

Mirja Laukkarinen, Sirpa Luostarinen ja Maija-Liisa Seppä Laajasalon kirkossa.

Rippikoululaisten konfirmaatio järjestetään Siikaniemen kirkossa.

Anna-Liisa Virkki avasi ovet konserttivieraille.

Sisaret olivat kattaneet kahvipöydän koreaksi.

Munkkipöytä valmiina konserttivieraille

Kaartin soittokunnan vasket kaikuivat hienosti perinteisessä naisten päivän konsertissa Maanpuolustuskorkeakoulun juhlasalissa helmikuussa. Konsertin yleisössä oli tavan mukaan runsaasti heitä, jotka ovat siellä joka vuosi. Musiikin lisäksi paikalle houkuttelee sotilaskotisisarten kahvitarjoilu samana aamuna paistettuine munkkeineen. Konsertin arpajaiset ovat myös tunnetut hyvistä palkinnoistaan. Lohdutuspalkinnotkin ovat vähintäänkin maukkaita. Yksi isoäiti tosin kertoi lapsenlapsensa ihmetelleen, miten arpajaisista voi voittaa munkkeja. ”Mitä, jos onginnastakin saisi munkkeja”, lapsi tuumasi.

Kevätkokouksessa jaettiin vuosi-, harrastus- ja jäsenmerkkejä. Jäsenmerkin saivat mm. **Seija Pussinen** (vas), **Salla Serenius, Seija Suurhasko** ja **Heli Kuisma.**

Merja Autio sai Sotilaskotiliiton myöntämän Katri Bergholm -mitalin.

Tapahtumakalenteri

Aika ja paikka	Tapahtuma	lisätietoja
ke 14.6.	reserviin siirtojuhla	ilmoittautumiset Heli Pasaselle
to 15.6.	upseerikokelaiden ylennys	ilmoittautumiset Heli Pasaselle
ma 3.7.	uudet alokkaat saapuvat	
ti-pe 4.-7.7.	sodeinfot	ilmoittautumiset Heli Pasaselle
la-su 8.-9.7.	läheisten päivät	ilmoittautumiset Heli Pasaselle
la 12.8. Santahamina	Santahamina Horse Show	ilmoittautumiset Merja Autiolle
pe18.8.- la 19.8. Kansalaistori	Nuku rauhassa -tapahtuma	ilmoittautumiset Merja Autiolle
ke 23.8. Villen sauna	sisarten saunailta	ilmoittautumiset taloussihteerille
to 24.8. klo 13 sotilaskoti	seniorisiskot/tulevien tapahtumien suunnittelu	ilmoittautumiset taloussihteerille
pe 25.-su 27.8. Santahamina	SoMa -harjoitus	
5.10. Santahamina	etiketti- ja protokollakoulutus	lisätietoja myöhemmin
11.11. Katajanokka	hygieniapassikoulutus	lisätietoja myöhemmin
30.11. Perinnetalo	yhdistyksen syyskokous	

Perinnetietoa kaivataan

Onko sinulla vanhoja valokuvia, lehtileikkeitä ja muuta mahdollista sotilaskotitapahtumiin liittyvää aineistoa? Kirjasto- ja perinnejaosto ottaisi niitä mielellään vastaan historiikkia varten. Valokuviin pyydetään merkitsemään tiedot kuvan henkilöistä, paikasta, tilaisuudesta ja ajankohdasta. Lähetä aineisto Ritva Saarnille ritva.saarni@kolumbus.fi.

Hyvät sisaret!

Kodinhoitaja **Heli Pasasen** mukaan etenkin viikonloppuvuoroja on ollut vaikea täyttää. Silloin tarve on kuitenkin suuri, koska henkilökunta ei ole töissä. Heli toivoo, että sisaret ilmoittaisivat hänelle, millä tavoin, sähköpostilla vai tekstiviestillä, he haluavat tiedon vapaista vuoroista, jotta hän varmistuisi, että viestit menevät perille. Ilmoita myös, ellet halua lainkaan viestejä. Vuoroille voi myös ilmoittautua nettivarausjärjestelmän kautta linkistä: vuorovaraus.hssky.fi/

Vuoroja voi varata pitkällekin eteenpäin. Peruutukset tulisi ilmoittaa hyvissä ajoin. Sen sijaan ei tarvitse vastata vuoroviestiin, jos vuorolle ei pääse. Vuoroille voi tulla, vaikka sisaria niillä näyttäisi olevan jo useita. Aina löytyy tekemistä ja uuden oppimista!

Heli haluaa välittää kiitoksensa vuoroilla käyville sisarille: ”Vapaaehtoinen uurastuksenne on arvokasta.”

P.S. Ilmoita taloussihteeri **Sirpa Niemiselle**, jos sähköpostiosoitteesi tai puhelinnumerosi on muuttunut, etkä saa viestejä.

Yhteystiedot 2017		
Hallitus	**Jaostot**	**Sotilaskodit**
Sirpa Luostarinen, pj	**Sisarvuorot ja tarjoilujaosto**	**Santahaminan sotilaskoti**
Puh. 040 547 7799	Heli Pasanen, kodinhoitaja	Santahaminantie 15
sirpa.luostarinen@hssky.fi	Puh. 050 440 6993	ma-to 8.30-20.30
	tarjoilu.heli@hssky.fi	pe 8.30-19.30 (alokasaikana 20.30:een)
Leena Kosonen, varapj		la-su 16.30-19.30 (alokasaikana 20.30:een)
Puh. 040 574 9532	**Hengellinen jaosto**	
leenam.kosonen@gmail.com	Mirja Laukkarinen	Kodinjohtaja Virpi Fyhr
	Puh. 041 436 2460	Puh. 0400 441 317
Anu Helpinen	mirjakala@hotmail.com	virpi.fyhr@hssky.fi
Puh. 040 835 0195		
anumarita48@hotmail.com	**Liikkuva sotilaskoti (LSK)**	Kodinhoitaja Heli Pasanen
	Merja Autio	Puh. 050 440 6993
Kirsi Maaskola	Puh. 050 440 6994 (LSK)	heli.pasanen@hssky.fi
Puh. 050 966 5683	Puh. 0400 434 941 (oma)	
kirsi.maaskola@orionpharma.com	merja.autio@bastu.net	**Kadettikerhon sotilaskoti (MPKK)**
		Kadettikouluntie 7
Marja-Liisa Nikka	**Kirjasto- ja perinnejaosto**	ma-to 8.00-15.00
Puh. 040 570 4230	Ritva Saarni	pe 8.00-13.00
nikka.marjaliisa@gmail.com	Puh. 050 563 6500	Kodinhoitaja Eeva Riuttala
	ritva.saarni@kolumbus.fi	puh. 0299 530 701
Marja-Riika(Maikka) Saaristo		kadettikerho@hssky.fi
Puh. 040 508 4702	**Koulutusjaosto**	
maikka@welho.com	Aulikki Rautio	**Auditoriotalon kanttiini**
	Puh. 0500 461 770	Kadettikouluntie 6
Ritva Saarni	aulikki.rautio@danbrit.fi	ma 8.30-15.00
Puh. 050 563 6500		ti-to 8.00-15.00
ritva.saarni@kolumbus.fi	**Käsityö- ja tekstiilijaosto**	pe 8.00-12.00
	Leena Kosonen	Kodinhoitaja Virpi Leinonen
Varajäsenet	Puh. 040 574 9532	puh. 0299 530 702
Piia-Liisa Mäkinen	leenam.kosonen@gmail.com	auditorio@hssky.fi
plm.lilies.roses@gmail.com		
	Seniorijaosto	Taloussihteeri Sirpa Nieminen
Minna Tikanoja	Anneli Iso-Junno	ma-pe 9.00-15.00
hemtikanoja@gmail.com	Puh. 050 464 0488	puh (09) 679 771
	anneli.isojunno@gmail.com	taloussihteeri@hssky.fi
Hanna Waris		Helsinki - Santahamina
hannawaris@gmail.com	**Sotilaskotipäällikkö**	sotilaskotiyhdistys ry
	Minna Frii	
Sihteeri	Puh. 050 307 1082	Santahaminantie 15
Marketta Kinnunen	minnafr@yahoo.com	00860 Helsinki
kinnunen.marketta@gmail.com		www.hssky.fi
		Nordea
Rahastonhoitaja, jäsensihteeri		FI 22 2285 1800 0028 83
Sirpa Nieminen		Y-tunnus 1869305-2
puh. (09) 679 771		
sirpa.nieminen@hssky.fi		

Santahaminan sotilaskodilla oli kaksi kiireistä viikkoa touko-kesäkuun vaihteessa. Helatorstaina siunatun presidentti Mauno Koiviston hautajaisseremonioita harjoiteltiin useampana päivänä ja varuskunnassa majoittuikin vierasta väkeä. Ennen puolustusvoimain lippujuhlan päivää harjoiteltiin taas, ja saarella oli runsaasti väkeä. Sotilaskoti oli useana iltana ruuhkainen ja grilliannostilaukset ja tiski pitivät sisaret kiireisinä.

Lippujuhlan päivänä sotilaskodissa ja kahvikeikoilla työskenteli noin 30 sisarta ja parikymmentä oli marssimassa.

Marja-Liisa Nikka ja Marja-Riika Saaristo kirjoittivat lippujuhlan päivän jutut Sisarpostiin. Valokuvia ottivat Minna Frii, Joonas Kurppa, Hannu Mononen, Marja-Liisa Nikka, Arend Oudman ja Marja-Riika Saaristo.